

На вниманието на г-жа Боряна Тасева – главен експерт в отдел „Организация и контрол“, дирекция „Образование“

boryana.taseva@sofia.bg

На вниманието на г-жа Людмила Стоева – старши експерт в отдел „Организация и контрол“, дирекция „Образование“

lyudmila.stoeva@sofia.bg

ОТНОСНО: Провеждане на обществени консултации по Доклад с рег. № СОА26-ВК66-580/23.01.2026 г. за изменение и допълнение на Наредбата за прием на деца в общинските самостоятелни детски ясли, детски градини и в подготвителните групи в общинските училища на територията на Столична община

ПИСМЕНО СТАНОВИЩЕ

От: Женя Христова, заинтересовано лице

Уважаема г-жо Тасева,
Уважаема г-жо Стоева,

Във връзка с провеждането на обществени консултации по предложения Проект за изменение и допълнение на Наредбата за прием на деца в общинските самостоятелни детски ясли, детски градини и в подготвителните групи в общинските училища на територията на Столична община („Наредбата“) с настоящото бих искала да изразява несъгласието си по отношение на долупоисаните подробно предложения за промени.

1. Изравняване на тежестта на постоянния и настоящия адрес (Критерий 1):

Не става ясно защо постоянният и настоящият адрес вече следва да имат еднаква тежест при приема в детски ясли и градини. Считам, че евентуалното въвеждане на тази нова промяна ще има всъщност *обратния ефект и дори ще доведе до още по - голям недостиг на места в детските заведения*. Ако тази промяна се приеме, то и деца на родители, които са под наем с регистрация по настоящ адрес, ще имат равен шанс с деца на родители, които са поели финансовата тежест да изплащат кредити за жилище в София, като се вземе предвид, че на национално ниво тук категорично финансовата обремененост за закупуване на жилища е най - голяма. Следва да не се пропускат и разходите на ежегодно ниво за жилищата - заплащане на местни данъци и такси, сред които и таксата битов отпадък, чиято **тежест също никак не е малка, а именно от тези приходи в общински бюджет следва финансирането на детските заведения.**

Приеме ли се подобна промяна, то напълно обезсмисля рискът, който едно младо семейство с деца поема за обезпечаване на жилищните си нужди в София.

Допълнително, от така предложената промяна не става ясно дали промяната на постоянен и настоящ адрес в рамките на Столична община ще продължи да **не се счита за промяна на адреса** и **няма да окаже влияние за уседналостта** като критерий при кандидатстване. Не става ясно дали уточнението, което е изнесено извън критерия по точка 1 от

чл. 18. от понастоящем действащата наредба („Не се счита за промяна на постоянния или настоящия адрес, ако промяната на адреса е на територията на Столична община.“) продължава да действа или вече ще бъде неприложимо. Ако става неприложимо въз основа на предложението за изменение на Наредбата, то категорично възразявам срещу това, тъй като това ще постави в неравностойно положение семейства, на които им предстои да се изместят в ново жилище на територията на Столична община и до настоящия момент по никакъв начин не са предполагали, че това вместо да се превърне в наш плюс, всъщност ще има обратен ефект.

На последно място, по отношение на така направеното предложение по този критерий бих искала да обърна внимание, че след като едно лице е регистрирано на адрес, било то дори само настоящ, не съществува правен механизъм, по който това лице да бъде отписано от този адрес **без неговото изрично писмено съгласие**. Това според мен ще доведе до лица, които макар и да не живеят вече на един адрес, на практика ще имат **ФИКТИВЕН адрес**, защото някога собственикът на жилището е дал съгласие да бъде регистрирано съответното лице на адреса. В тази връзка, ако тази промяна бъде приета, ще предвидите работещ механизъм, по който да се проверява, дали този настоящ/ постоянен адрес е наистина адресът, на който лицето живее? **Ако такъв механизъм не бъде предвиден, то тогава наистина съществува реален риск деца на родители с фиктивни адреси да бъдат приети, за сметка да родители, които например заплащат данъци и такси в бюджета на Столична община, бидейки собственици на жилище/а на територията ѝ.**

Обръщам внимание, че параграф 3 от преходните и заключителни разпоредби на изменението на Наредбата предвижда, че редакцията на Раздел III., чл. 18, т. 1 от Общите критерии **влиза в сила, считано от датата на обявяване на свободните места за прием за учебната 2026/2027 година**. Съгласно календарът, публикуван на сайта на ИСО ДЗ, свободните места ще се обявят през месец Март 2026 г. за приема за учебната 2026/2027 г., т.е. приравняването на настоящ и постоянен адрес ще се прилага за предстоящото генерално класиране през месец май 2026 г. и по този начин родителите на децата, които ще кандидатстват, по никакъв начин не сме били предизвестени за предстоящите промени, а ще бъдем поставени пред свършен факт.

2. По отношение на новосъздадения критерий по буква 2а: („Дете, което кандидатства за общинска СДЯ/ДГ/ПГУ, находяща се в кметство на територията на административен район, в което кметство детето живее по постоянен или настоящ адрес, допълнително към начислените точки по Критерий 2 – 1 точка“

Или

„Дете, което кандидатства за общинска СДЯ/ДГ/ПГУ, находяща се в кметство на територията на административен район, и детето живее по постоянен или настоящ адрес в друго кметство на територията на същия район, в което няма функционираща детска градина, допълнително към начислените точки по Критерий 2 – 1 точка“.)

Считам, че предложената клауза е неясна и следва да бъде преформулирана, за да се избегнат всякакви възможности за неправилно прилагане и тълкуване на нормата. Така например, в конкретна ситуация - ако дете, което за първи път ще кандидатства за ясла на генералното класиране месец май 2026 г., е регистрирано по постоянен адрес в един район, но по настоящ - в друг, и двата в рамките на Столична община, и кандидатства по настоящ адрес, макар и той да е сменен, ще получи ли пак тази допълнителна една точка? А ще може ли да реди желанието на детски заведения, както по постоянен, така и по настоящ адрес? **Това предложение отново зависи и от тълкуването и прилагането на горното предложение за промяна в**

Наредбата (по отношение на това, дали промяната на адрес в рамките на Столична община ще прекъсва уседналостта).

3. По отношение на предвидения нов чл. 21а) - („Дете, чийто родител е задържан и е с взета мярка за неотклонение задържане под стража на основание чл. 63, ал. 12 от Наказателно-процесуалния кодекс или изтърпяват наказание „Лишаване от свобода“, се настаняват незабавно чрез Столичната община в общинска детска ясла или детска градина.“):

Макар и да става ясно, че се цели приобщаване на деца на родител, който е задържан и е с взета мярка за неотклонение задържане под стража на основание чл. 63, ал. 12 от Наказателно-процесуалния кодекс или изтърпяват наказание „Лишаване от свобода“, като деца, които по един или друг начин са поставени в риск при отглеждане в такова семейство, то считам, че тази промяна е дискриминационна в няколко отношения - спрямо родителите, които спазваме правния ред, работим, за да подсигурияме децата си и техния стандарт на живот, но и спрямо децата, които се приемат в детски заведения въз основа на социални критерии и за които е предвиден прием чрез работни групи. Не става ясно какво е подтикнало предложението за именно това изменение и каква е неговата правна и социална логика?

4. По отношение на отсъствието на дете по чл. 17 от предложеното изменение на Наредбата и нововъведените в т. 3, ал. 1 на същия член основания за изключване:

Предложеното изменение на т. 3. от чл. 17, ал. 1 от Наредбата предвижда изключване при отсъствие повече от 15 дни от учебното време в една учебна година – за деца, посещаващи подготвителните групи в общинските детски градини/училища. **Считам, че това изменение е незаконосъобразно, тъй като противоречи на акт от по- висока степен и като такова, дори и да се приеме, ще бъде неприложимо.**

Съгласно чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове „Ако постановление, правилник, наредба или инструкция противоречат на нормативен акт от по-висока степен, правораздавателните органи прилагат по-високия по степен акт“.

Съгласно Чл. 8, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищно образование „Предучилищното образование е задължително от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 4-годишна възраст на детето, като родителите избират една от формите по чл. 67, а държавата и общините се задължават да осигурят условия за обхват на децата в детските градини и групите за предучилищно образование“.

Съгласно предвиденото изменение на Наредбата обаче при отсъствие на дете повече от 15 дни от учебното време в една учебна година – за деца, посещаващи подготвителните групи в общинските детски градини/училища, без да става ясно КАКВО е наложило това отсъствие например това може да бъде отсъствие по болест или друг вид извинителна причина), детето може да бъде изключено.

5. По отношение на предложението за промяна, предвидено в параграф 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата: („Раздел III, чл. 18, т. 5 от общите критерии „Дете, което посещава/е посещавало общинска самостоятелна детска ясла или частна детска ясла, регистрирана в СРЗИ на територията на Столичната община най-малко 6 месеца от последните 12 месеца към датата на класиране - 1 т.“ се отменя, считано от датата на обявяване на свободните места за прием за учебната 2027/2028 година.“)

Считам, че така предвидената промяна НЕ следва да бъде приета или ако се приеме, то следва децата, които са приети с детски градини с яслени групи, да кандидатстват наново с другите деца, за които тази точка е отнета. В противен случай децата, приети в детски градини с яслени групи автоматично са поставени в по - благоприятно положение спрямо другите деца - тези, приети в СДЯ или тези, посещаващи частни ясли от списъка на СРЗИ, тъй като първите автоматични преминават от яслена в градинска група.

Допълнително, тази промяна поставя и нас, родителите на деца, които тепърва ще кандидатстват за генералното класиране през месец май 2026 г., в изключително неясно положение. Бидейки наясно колко малък е шансът за прием в общинска ясла, за да се върнем на работа, следва да търсим място за децата, но тази несигурност в момента ни възпрепятства да преценим дали следва да търсим места в частните ясли по списъка на СРЗИ или е по- добре директно да търсим места в частни градини, които дават компенсация, така че да не се налага да местим децата си от едно детско заведение в друго, имайки предвид колко дълъг може да бъде адаптацияният период при толкова малки деца.

В заключение, считам, че предложените изменения са необосновани, незаконосъобразни, но най - важно - те не решават основният проблем конкретно за територията на Столична община, а той е именно, че има изключително силен недостиг на места особено за детските ясли. По този начин ние, родителите, сме принудени да даваме децата си в частни ясли, детски занимални, чиито цени са изключително високи и то при сега предвидените изключително неясни бъдещи промени. Допълнително, когато се правят промени, те следва да бъдат много добре помислени предварително, за да се избегне неясно прилагане и тълкуване, както и противоречие с актове от по- висока степен, което може да направи едни такива промени, дори и приети, неприложими.